

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Elofizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— fjt.
Félévre . . . . . 6 mesi 3.— „
Negyedévre . . . . . 3 „ 1.50 „
2 óra . . . . . 2 „ 1.— „
Külföldre 1 évre . . . . . Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitások
fölvételnek árszabály szerinti a kiad
hivatalban. (Piazza Adamich)

Továbbá es kizárólag
Goldberger A. V. hirdetés-irodájában Budapest, Váci-utca. Oppelits B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di redazione in Piazza Adamich.

1887. október 16

Megjelenik minden vasárnap

16 ottobre 1887.

VOX POPULI!

Fiume és a Deákszobor.

A kikötő város hazafias lakosságának önértékét mélyen sértette a városi képviselőtestület néhány tagjának a Deákszobor leleplezési ügyében követett eljárása.

Meg voltunk erről győződve a botrány megtörténtének első pillanatában. És kifejezést adtunk e meggyőződésünknek nyíltan, nem tördelve az előítéletek fölzuduló özönével.

A mozgalom, mely a néhány városi képviselőtestületi tag által okozott eljárás visszahatásaként megindult, igazolta azt, hogy a kikötő város lakossága tisztelni tudja a nemzeti történelem nagy alakjainak emlékét.

De igazolta egyszersmind azt is, hogy Fiume hazafias lakossága nem osztja azoknak nézetét, kik a nemzet nagy alakjainak nevét, nem általják egy ünneplés pillanatban meghurcolni.

A megindult mozgalom hatalmas tiltakozás a városi képviselőtestület néhány tagjának uton utfélen hangoztatott jelszava ellen: *„velünk a nép!”*

A mozgalom méltóságos morájából fölzugó lelkesedés, fenyegető czáfolat azoknak szavainak, tetteire, kik a lakosság bizalmával visszaélve, a közvélemény meghamisításra törekedtek, kik eljárásuk által az összes polgárságot a hálátlanság a hazafiatlanság gyanújának tették ki.

Lelkük rajta!

A gyanúsítást azonban a város lakossága el nem tűrhette. Négy közpolgár ragadta kezébe az iniciatívát, a fölzudult nemzeti közvélemény kiengesztelésére. Eljárásuk visszhangra, köztetszésre talált, s egy pillanat alatt lelkesedésre ragadta a város polgárait. — Előkelő tekintélyes férfiak indultak a nép lelkesedésének nyomába, s a mozgalom ma már oly nagy terjedelmet öltött, mely imponál, és kiengesztel!

Nem is történhetett ez másképp!

A férfiút, kinek bölcsessége tiszta jelleme, és önzetlen hazafiasága előtt még nagynevű politikai ellenfelei is tisztelettel hajoltak meg, kinek nevét elismeréssel emlegeti egész Europa, annak emlékét az epigonok nem homályosíthatják el soha.

Nem az emberek, de a törté-

nelem szigorú ítélte szentesítette az ő nagyságát.

A történelemnek e megmásíthatlan ítélletének tiszteletét követelő ereje bírta Fiume népét a nagy fontosságú mozgalomra. Nem a kormány, nem egy testület jelszavára gyult lángra a lelkesedés; nem parancsszó hozta azt létre, önkéntelen született mint a dal melyről nem tudni honnan jött. Ajakról ajakra száll, fölkapja mindenki, jól esik mindenkinek, mert lelke mély érzelmét látja bennük átváltozni balzsamos igévé!

És ki merné ezek után azt állítani, hogy a Deákszoborban megtartott népgyűlés, tervszerű izgatás, rábeszélés és kortesfogások következménye volt? Hol az a férfiú ki ezt állítani merné, a nélkül, hogy a becsületes fiumei nép haragját teljes hatalmával magára ne zudítaná?

A ki szenttanuja volt a lelkesedésnek, mely a Deákszobornak a nép által leendő megkoszoruztatása ügyében a népgyűlést, s annak minden egyes tagját áthetotta, az utólag meggyőződhetett a fiumei polgárság hazaszeretetéről! Meggyőződhetett arról, hogy nagy azoknak száma, kiket az anyaország iránti törhetlen szeretetükben meg nem ingathat az idők vihara!

És midőn Magyarország, kiengesztelődve nyújtja békejobbját a félreismeret memnyasszonynak, jó lesz belőle okulni mindazoknak, kik itt Fiumében otthonra, az anyaországban jó anyára lelve, titokban bujtogatnak minden ellen, a mi magyar, a mi magyar szempontból hazafias!

A fiumei nép jó és türelmes, de ha fölzudul haragja, meglehetnek győződve, hogy elsöpör mindent, mely hagyományos hazafias törekvéseinek útjába esik!

Nem velünk, nem az ellenséggel, de velünk, a nemzettel van a nép!

M. Zs.

VOX POPULI!

Fiume ed il monumento a Deák.

L'agire d'alcuni membri della rappresentanza municipale nell'affare dello scoprimento del monumento a Deák, profondamente lesse l'amor proprio degli abitanti patriottici della nostra città marittima.

Noi nè eravamo persuasi nel primo momento in cui veniva

compiuto lo scandalo; e manifestammo apertamente questa nostra persuasione non temendo gli eventuali pregiudizi dei nostri avversari.

Il contegno di alcuni membri della rappresentanza municipale diede motivo ad un movimento di reazione in tutta la popolazione, e tale movimento chiaramente dimostra come gli abitanti della città di Fiume sappiano onorare la memoria dei grandi della nostra storia nazionale.

Un tanto poi giustifica nello stesso tempo anche il fatto, che gli abitanti, patriotti veri, di Fiume non condividono l'opinione di coloro, i quali non ristanno dall'offendere, in un momento festoso, la memoria dei grandi della nazione.

Il movimento, ora principiato, è un'imponente protesta al motto pronunciato sempre, ad ogni occasione, da alcuni membri della rappresentanza: „con noi è il popolo!”

L'entusiasmo dimostrato in questa occasione, è una confutazione potente alle parole ed ai fatti di quelli, che, abusando della fiducia in loro riposta dai cittadini di Fiume, si studiavano di falsare l'opinione pubblica ed esponevano tutta la cittadinanza ad essere sospetta d'ingratitudine e senza amore per la patria.

Che ciò rimanga, peso perpetuo, sulla loro coscienza!

Ma gli abitanti della città non potevano sopportare il peso di un tale sospetto ingiusto. Quattro cittadini, con nobile pensiero, presero l'iniziativa, affinché l'opinione della nostra madrepatria non fosse contra noi. Il loro pensare piacque generalmente e tosto fu abbracciato da un grande numero di cittadini. — Persone rispettabili, uomini ragguardevoli dividevano con sentito piacere l'entusiasmo del popolo, che già in oggi colla sua forza potente impone e rappacifica.

Nè poteva essere altrimenti! Quell'uomo, di cui il nome pronuncia con riconoscenza tutta l'Europa, quell'uomo alla cui saviezza, nobile carattere e disinteressato patriottismo si chinano anche i suoi avversari politici di grande fama, il ricordo di quello non può essere offuscato dagli epigoni.

Non gli uomini, ma il severo giudizio della storia sanzionava la grandezza di Deák.

La forza di questa sentenza,

immutabile, della storia, cui dobbiamo inchinarci, indusse il popolo di Fiume all'importante movimento d'oggi. Nè per iniziativa del governo, nè per quella di alcun corpo morale, i fiumani s'accesero d'entusiasmo: nè lo fe' nascere alcun comando.

Si generò naturalmente, come la canzone, che dice non sapersi da donde sia venuto. Vola dessa da labbro in labbro, ognuno l'apprende, piace a tutti, perchè vedono in ella espressi i sentimenti profondi della loro anima, cangiati in favella balsamica.

E dopo di ciò, chi oserebbe affermare che il comizio popolare tenutosi nell'Hôtel Deák sia stato la conseguenza d'una progettata istigazione, di tiri elettorali? Ov'è quell'uomo ch'oserebbe affermare un tanto, senza attirarsi l'ira, con tutte le sue forti conseguenze dell'onesto popolo fiumano?

Quelli, che fu testimonia oculare dell'entusiasmo del comizio popolare e d'ogni singolo membro d'esso, che si tenne nell'affare della dimostrazione pel monumento a Deák, quelli poteva nuovamente persuadersi dell'amore patriottico della cittadinanza Fiumana! Poteva persuadersi, che grande è il numero di coloro, che non possono essere mossi nelle manifestazioni, nel loro intrepido amore per la patria, dalla tempesta dei tempi.

E dal fatto che l'Ungheria riconciliata, porge la destra leale alla sposa misconosciuta, imparino coloro, che pur trovando a Fiume dolce dimora e nella grande patria una buona madre, di nascosto, si tinguano contro tutto ciò, che sa di ungherese e che è patriottico, dal punto di vista nazionale.

Il popolo fiumano è buono e pacifico, ma se offeso nei propri sentimenti, *fa tabulam rasam* di tutto ciò, che è avverso ai suoi tradizionali principi patriottici.

Non con i maestrali, non con il nemico, ma con noi, colla nazione è il popolo!

A népgyűlés a Deákszoborban.

A népgyűlés, melyet Fiume városi lakossága az ismeretes Deákszobor ügyben a f. hó 9-én, tartott sikerre nézve minden várakozást fölülműlt. A Deák szobor nagy terme s a mellé terem is szing megtelepült részben választó polgárokkal. A lelkesedés és megszeretett polgári önérték váltakozva nyilatkozott az egybegyűltektől tekintetéből.

Három óra után kezletét vette a népgyűlés. Az emelvényen a négy kezdeményező polgár, *Baudera Péter, Fletzer Ferencz, Slabus Miklós* és *új. de Thian A.* elfoglalták helyüket, s mintán Slabus mint elnök megköszönte a polgárságnak az ügy iránt tanúsított lelkes érdeklődését, felhívja a jelenlévőket a népgyűlés elnökségének megválasztására.

A jelenvolak viharos éljenzés mellett elnökül: *Poschich András* előkelő fiemei birtokost, alelnökül *Dr. Gellelich Miklós*, jegyzőkkül *Fletzer Ferencz* és *új. de Thian Antal*, pénztárnóul pedig *Slabus Miklós* választották meg. Mondanunk is fölösleges, hogy az elnökség tagjai, nagy lelkesülés között foglalták el helyüket, mely után *Poschich* elnök felszólította *Dr. Gellelich Miklós*-t a népgyűlés elnökségének előadására.

Dr. Gellelich Miklós szép beszédét, melyet valódi szónoki lével és bravúrral mondott el, pillanatról pillanatra kitörő lelkesítés, és éljenzés szakította félbe: mindenekelőtt kiemelte a népgyűlés magasztos és hazafias célját, mely fölédzte ama fényes napok emléket, midőn 1867-ben az alkotmány visszaállításával Fiume város lakossága a föllobogózt utcazón a Deákinduló mellett diadalmenetet tartott.

Mily nagy volt a Deák Ferencz iránt a lelkesedés, bizonyítja a városi közgyűlés által 1867 június 1-én (ha jól tudjuk *Dr. Giacich* indítvány fojtán) hozott határozat, mely szerint Deák Ferencznek Fiume város polgársága részéről elismerés nyilatvántassék. És midőn ugyan csak ez év június hó 4-én az erről szóló díszes kiállítás okmány a tanácsülésben fölvastatott, elhatározatott egyszersmind, hogy a Via Alessandrina útnak egyik folytatódalagos része „Corsa a Deák”-ra kereszteltessek, s hogy egy e célra létesítendő séányon a nagy hazafi emlékének megörökítésére Deák-szobor állíttassék).

Alig érkezett meg Fiuméba Deák Ferencz halálának híre, a város gyászt öltött, s rendkívül. közgyűlés tartatott a teendőkre nézve. A nagy hazafi temetésén *Ciotta János* polgármester és *Peretti Lajos* Fiume város volt országgyűlési képviselője képviselték a hazafias lakosságot, mely díszes koszorút küldött Deák Ferencz ravatálára, s mely örök emlék gyanánt mai is meg van őrizve, a nemzeti muzeum u. n. *Deák-szobrájában*.

A folytonos éljenzéssel felbeszakított beszéd alatt fölemelté ama általános elkeseredést, melyet a nagy hazafi emlékével szemben tanúsított eljárás, a város polgárainak nagy többségében keltett.

Fiume, melyet a magyarok nemcsak szóval de tetteleg is a magyar korona gyöngyévé tettek, mindenkor egyik a legfőbb gondját képezte a nemzetnek. *Ha Fiuméről van szó az országgyűlés tagjai pártkülönbség nélkül* szavaznak a város emelése érdekében. Nemcsak a fővárosban s a vidéki városokban, de a legkülsőbb falvakban is lelkesedéssel beszélték az anyaországban Fiuméről. A múltban történt barátságos és tömeges látogatások a legszebb bizonyítékai ennek. (zajos tapsok).

És hogy állunk ma? Úgy, hogy a magyarok ké elkodni kezdenek a fiumeiekben, mely körülmény méltán kelthet bennünk súlyos aggodalmakat.

A tüntetés és célja — mondja a szónok — visszanyerni ama prestige jó hír nevet, melyet az egész nemzet előtt birtunk, bebizonyítani, hogy bár egyesek nem jártak el helyesen a képviselőtestületben, a polgárság körében nem szűnt meg a ragaszkodás a nemzet iránt, bebizonyítani, hogy hűségünk és rokonszenvünk, mely minden fiumei hazafinak igaz büszkesége, ma sem kisebb mint régen volt.

Ily szempontból kiindulva a Deák emlékének szentelendő koszorúnak, nagyserűnek maradó becsű éreztől kell lennie, és nem hervatag virágokból! E koszorú méltó kifejezése kell, hogy legyen a

törhetlen hűségnek, melyet Fiume Magyarország iránt viseltet k.

Az aláírások e hazafias célra minél előbb megkezdendők, s az aláírási ively album alakjában a Deák-szoborban helyezendők el.

A lelkesedés mely a szónok szavait követte valóban megható volt, és csak fokozódott midőn, *Dr. Gellelich* a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„Sajnálkozást fejezve ki a városi képviselőtestület tagjainak a Deák-szobor leleplezési ünnepélyéről történt elmaradása fölött, a mai napon egybegyűlt fiumei polgárság rang és osztálykülönbség nélkül önkéntes adományok útján a halhatatlan hazafi szentelékére koszorút helyez, mely nemcsak a mély lejegyzetnek és szeretetnek legyen örök záloga, de egyszersmind a fiumeiek részéről a soha meg nem változó hűségének tanúsága.”

E határozat kitolyásaként a népgyűlés hatalmazza föl az erre kijelölendő bizottságot adományok gyűjtésére, s az a tekintetben szükséges intézkedések megtételére.

Az egybegyűlék ri dő lelkesedése követte a javaslatot, melyet egyhangulag és színi nem akaró tapsok között fogadtak el.

A végrehajtó bizottság tagjává a következő polgárok választattak meg: *Malle Marziale* lovag, *De Zaccaria Alán*, *Geletich János*, *Simonich Antal*, *Baudera Péter*, *Dumicich F.*, *Ossoiack Lajos*, *Padoan Ferencz*, *Montanari Dénes*, *Campacci G.*, *Dussich J.*, *Kucich Ferencz*, *Sirola Máté*, *Sirola János*, *Udovicich G.*, *Superina Lőrincz*, *Bredich Lajos* s.

A bizottság megválasztása után, *Simonich Antal* ajánlja hogy ennek tagjai kerületekre osztolva eszközöljék a gyűjtéseket.

Malle Marziale indítványozza, hogy a koszorú szalagja fele részben magyar nemzeti, fele részben pedig a város színeit viselje.

Ossoiack Lajos ez indítvány ellenében ama ohajának ad kifejezést hogy, a szalag fekete színű legyen ezüst hímzésű fölréssal. Indítványozza egyszersmind, hogy a tüntetésnek tisztán polgári jelleggel kell bírnia, miért is a kormány hivatdnokok alá rásai mellőzendők, nehogy az, esetleg a kormány pressziójának következményeül tekintessék.

Dr. Gellelich Miklós ajánlja hogy a koszorú fiumei iparosok által vert ezüstből készíttessék, s hogy a szalag fölréssal hímzésére fiumei hölgyek lennének fölkendők.

A lelkes népgyűlés, mely az ügyhöz méltó komolysággal, és ünnepélyes hangulatban folyt le, délután négy órakor ért véget.

A gyűjtések.

A Deák s rendék megkoszoruzásáta megindult mozgalom iránti nagy felkesedést leginkább tanúsítja a végrehajtó bizottság által e hó 11-én *Poschich András* elnöklété alatt „Színházhoz” címzett helyiségben megtartott első értekezlet.

Midőn ugyanis a koszorú költségeinek fedezése ke fült szóba, a végrehajtó bizottság tagjai körében azonnal megindult a gyűjtés, s néhány pillanat alatt 1010 forint gyűlt össze. Ez alkalommal szét osztattak a bizottsági tagok között a gyűjtő ively is. A gyűjtés e edményét annak idején szintén nem mulasztjuk el közölni, mint a fiumei polgárság áldozat készségének fényes tanúságát.

A polgársághoz kibocsátott fölhívás.

A f. évi október hó 12-én megtartott értekezleten a fiumei polgárokhoz intézendő fölhívás szövegezésre képezte az értekezlet tárgyait. A fölfolvasott és lelkes hangú fölhívás, melyet egész terjedelmében közlünk a következők:

Polgártársak!

Midőn a f. évi szeptember hó 29-én

a hazafias hála által emelt Deák szoborát Ó Felsőge a király, az ország méltóságai, s a Szent István koronájának minden részéből összegyűlt küldöttségek előtt leleplezték, Fiume távolléte által fündöklött.

Először történik, hogy az anyaországhoz történt és oly hön ohajtott viszszaesztatolása után, közönyvel viselkedett az ország nemzet. ünnepei iránt.

A Deák-szobor leleplezési ünnepélyen való megjelenésre hivatottak részéről tanúsított eme közöny, fölte büdalmas benyomást keltett egész Magyarországon, különösen pedig a fiumei hazafias polgárság körében, mely a magyarok ártatlan rokonszenvét, és városunk érdekében hozott áldozataikat mindenkor leglyalásabb ragaszkodással, és a legösszintébb érzelmeikkel viszonozta.

A megese közönyök e szégyenfeljűt, mely végetes és sajnálatra méltó körülményeknek tudandó be, le kell törlni, mert nemcsak szégyenfelt az, de egyszersmind a legsúlyosabb politikai ballépés.

Az elismerés, és a loyális hazafiaság a fiumeieknek minden időben közérényét képezte, s az elkövetett hiba egy napra sem teheti kételkedés tárgyává ez érzelmeiket a polgárság nagy tömege előtt.

A Deák-szoborban a f. év. október hó 19-ki népgyűlésen hozott határozat értelmében az adúított bizottságnak feladatát lön kitűzve, a népkörében adományokat gyűjteni, hogy így:

Deák Ferencznek

a fiumeiek barátjának, védelmezőjének és fölszabad tőnjök s rójára nemes éreztől készíttendő koszorú helyeztethessék.

E ténnyel, melynek méltóság teljesnek és ünnepélyesnek kell lennie, beakarjuk bizonyítani Fiumének törhetlen politikai hűségét, be akarjuk bizonyítani, hogy Fiume város lakossága hihetetlennek tartotta és nem akarta azt, hogy a városi képviselőtestület a Deák-szobor leleplezési ünnepélyéről elmaradjon.

Polgártársak, hazafiak, fiumeiek!

A hazaszeretetre appollal a bizottság, s járuljatok hozzá, hogy az eszme, mely egy elkövetett hibát van hivatva jóvá tenni, fényesen megvalósuljon.

Fiume, 1887. október 12.

Poschich A. F.
elnök

Dr. Gellelich M. *de Thian A., Fletzer F.*
alelnök *jegyzők*

Slabus A.
pénztárnos

A végrehajtó bizottság tagjai:

Baudera Péter, Bredich Lajos, Campacci György, Dussich Ignác, Dumicich Ferencz, Gellelich János, Kucich Ferencz, lovag Malle Marziale, Montanari Dénes, Ossoiack Lajos, Padoani Ferencz, Simonich Antal, Sirola Máté, Sirola János, Udovicich G., Superina Lőrincz, de Zaccaria Alán.

A fiumei nők.

A koszorú szalagjának hímzése céljából egy három tagú küldöttség (*Poschich A. F.*, *Dr. Gellelich Miklós* és *Malle Marziale* lovag) kereste föl a helybeli munkásegylet elnökének nejét, *Simonich An* a legnagyobb készséggel vállalta el, s hajlandónak nyilatkozott ez ügyben a fiumei nők közreműködését is megnyerni.

A koszorú.

A koszorút mint emlitetük vert ezüstből fiumei iparosok fogják készíteni, s e célból egy szűkebb körű bizottság a következő polgárokkal tette magát érintkezésbe: *Gigante, Dumicich, Dussich, Barbieri, Slabus* aranyművesek, *Dr. Bazarig* és *Randich* mérnökök, s *Fumi* festőművész. Ugyancsak e bizottság megtette az előm ézkedéseket egy művészi kiállítás album elkészítésére, mely a polgárság aláírása val a nemzeti muzeum Deák-szobójában lesz elhelyezendő.

A végrehajtó bizottság elhatározta egyszersmind, hogy az ügy érdekében minden kedden ülést tart.

Ezt Fessék megczáfolni!
(A Deltaügy).

Nem ismételjük a Deltaügynek, s az ezzel szoros összefüggésben álló vasúti vagányok ügyének előzményeit. *Előítá-hallom tény, hogy ez ügyben a közmunka és közlekedésügyi miniszter nem tett egyebet, mint hogy teljesítette a városnak és a fiumei kereskedelmi és iparkamarának kérését.*

Midőn a fiumei szabad kikötő kérdése fölmerült, úgy a város mint a fiumei kereskedelmi és iparkamara javaslatot készített, melyek magukban foglalták mindama módosztatokat, melyek a szabad kikötő megszüntetéséből a városra háromolható káros következményeknek életét vehetnék. A kamara ápril 17-ki határozatát, a városi tanács ápril 18-án jóváhagyta.

A város részéről ez értekezletén jelen voltak *Cotta János* polgármester, *Thierry F.*, *Corassaz J.*, *Walluschnig Antal*, és *Mohorich Endő.*

A kereskedelmi és iparkamara részéről: *Cosulich Károly* kamara elnök, *Snapina A. F.* kamarai titkár, *Jellouscheg F.*, *Rack P.*, *Ossoiack Lajos*, *Steinmeker Artur*.

A javaslatot *Walluschnig Antal* is elfogadta és saját kezzevonásával aláírta. *Hiszszük*, tagadni sem fogja!

Ezen a kereskedelmi és iparkamara által készített, s a városi képviselőtestület által is elfogadott javaslat tárgyalása céljából egy enquette taratott, (melyen kormány megbizottai is jelen voltak).

Ez enquette ép a kereskedelmi kamara és a városi javaslatra folytatott elhatározta:

„Ajánlati a kormánynak, hogy a Delta-ügy 130-140 ezer m² terület föltöltése által egy központi farakodó létesíttessék, s hogy itt legalább is hat nagy gőzös és 4-5 ritortóshajó befogadására alkalmas kikötő épüljön, mely az 1888, 1889, é. 1890-ik év folyamán lenne elkészíttendő.”

E határozathoz: *Walluschnig Antal*, stb. is hozzájárultak.

Tárgyalások leszünk! Ez értekezlet jegyzőkönyvének egyik pontja szóról szóra a következőket foglalja magában:

L'ingrandimento portuale dovrebbe comprendere:

La creazione (mediante interrramento sul Delta della Fiumara) d'una pianata dell'estensione di almeno 10 ettari, per uso di deposito dei legumi. Vi dovrebbe essere congiunto apposto porto di sufficiente capacità, onde agevolare e sollecitare le carichezioni, e renderle soprattutto più economiche di quanto sono al presente.”

Magyarul: A kikötő m nagyobbitásával járja:

A Fiumara Deltajának föltöltése által, egy legalább is 10 hektárigyára terjedő farakodó terület létesítése, mely egy külön e célra szolgáló és megfelelő kiterjedésű kikötővel lenne összekötendő, hogy ez által a rakodás előmozdítassék, és megkönnyíttessék, s a mi fő, hogy az oldáginél olcsóbban legyen megvalósítható.

És megis történt? Történt egy olyan dolog, mely napnál bizonyosabban tesz tanúságot a legnagyobb következetlenségéről. — Ugyanazok egyrésze, kik e munkálatokat javasolták, ugyanazok egyrésze kifogásolja azokat, s kinyilatkoztatja, hogy a város érdekeit sértik.

Nem joggal kérdezhetjük-e hol itt, a logika?

A vagány kérdéstől ezúttal eltekintünk, habár ennek a Deltara tervezett vezetése, a farakodó területtől elválaszthatatlan következmény.

A következetlenség betetőzésére *Walluschnig* s társai még egy nyílt levelet is bocsátottak a közönség elé, melyben elősorolják az okokat, a miért a közmunka és közlekedési miniszter intézkedését ellenzik. Ez okok a következők: 1. A nevezett vasúti terv, ha megvalósul, csúfá teszi Fiume egyik legszebb s

leglátogatos kereskedelmi személy, az, hogy hosszabb Fiume a javára a rendelkezésben Sussmének j fikereske relve, s esen ol ügyi tek ved; az a fakere el pénzü következt szened kezett fa litják Ss ken érke peze Fi

A mi teljesen tetett eg pontból mély és na fogja a vonato tétetik, a kedés leg

Azt a keresked de meg gát, mié mara is, mért it erre von hogy a fikeresko

Erre hány tár Vagy kesznek, gukra e t jük m t sethen l vagy per teni, a n tag követ

Utóhang

Az or mei közp nap tarto kongressz göben ma molás, a tek el.

E zárúl Frigyes el s *Derky* káron kiv egyleti pa *Lucich G.* és *Dr. Zo*

Therr ülést, kös goknak te konstatalj alkalmára szöghől 37 fón, mely alelnök ü összeget a lák, tovább gesnek mu re véli for

A bév krra, még rugtak. A tük 372 f

A kong zére vonat lásával Bu sági tagok

A kong ből főmna sági tagok: Gyula köz vábba *Bur*

afolni!

gynek, s az álló vasuti eit. Először a közmunka m. lett egy-árosnak és a maradványok ké-

kikötő kör- a fumei ka- vaslatot ké- zalták mind- szabad ki- osra három- neknek életét 7-ki határo- 18-án jóva-

kezetlen je- polgármester, Walluschnig

rkamara ré- mara elnök, itkár, Jellou- k Lajos, Stei-

Antal is á- sával is alá- fogja!

iparkamara képviselőtes- vaslat tárgya- tte tartott, itai is jelen-

kedelmi ka- folytán elha-

k, hogy a Del- mter terület- f arakodó lé- b is hat nagy- ó befogadásá- mely az 1888, mánu lenne el-

uschnig Antal,

nyvének egyik- etkezőket fog-

tuade doerbe

interamento d'una spiranta 10 etari, per u. Vi doerbe porto di suffi- e sollecitare soprattutto più al presente".

magyobbitá-

eltöltése által, gya terjedő fi- mely egy külön- teleni kiterjedésű, és hogy ez által és megkönnyí- z obliqinél ot-

log, mely nap- ususágot a leg- l. — Ugyanazok- okat javasolták, gósolja azokat, a város érdekeit

metjük-e hol itt,

ezáltal eltekin- beltára tervezett lettől elválaszt-

etetésére Wal- gy nyílt levelet ég él, melyben a miért a köz- minster intézke- a következők:

rv, ha megvaló- egyik legszebb s

leglátogatottabb részét; melyen számos kereskedés és középület van s gátolja a személy és kocsiforgalmat. 2. Nem áll az, hogy a pályatest tervbe vett meghoztatás; a Fiumaraig javira válnék Fiume fakereskedésének, megfordítva, ha a javaslat életbe lép, a min ugyan kétkedünk, az itteni fakereskedés teljesen Susakba lenne terelve, melyre Fiumének jog szerint nincs befolyása. 3. Ha fakereskedés forgalma Susakra lesz terelve, mi pedig a javaslat végrehajtása esetén okvetlen beáll, Fiume városa pénzügyi tekintetben jelentékeny kárt szenved; azok s munkások ugyanis, kiket a fakereskedés Susakhoz köt, ott költik el pénzüket és nem Fiumében. 4. Fiume kövezetvébvelele jelentékeny esorbát szenved az által, ha az állomásra érkezett faneműeket vasuton tovább szállítják Susakba, holott eddig a szekereken érkező fa, egyik vámbévetélet képezte Fiumének.

A mi a város esüffátételeit illeti, ez teljesen a fölfogás dolga. Az utóira feltett egy pár vágyú esztetikai szempontból még nem oly esüff dolog. A személy és kocsiközlekedést és vágyú aligba fogja gátolni, miután hisszük, hogy a vonatok közlekedése lehetőleg oly időre fétetik, midőn a személy és kocsiközlekedés leginkább szünetel.

Azt mondja e nyílt levél, hogy a fakereskedés Susakra lesz terelve. Föltéve, de meg nem engedve ez állítás igazságát, miért kérelmezte a kereskedelmi kamara is, a város is a Delta föltöltését, s miért iták alá fötben és helyeselték az erre vonatkozó javaslatokat ha tudták, hogy a Delta új létesítendő farakodók a fakereskedelmet Susakra terelik?

Erre fötleyen meg Walluschnig és néhány társa!

Vagy akkor nem tudták mit eszelnek, s akkor ne vállalták volna magukra e föltöltést, vagy most nem tudják mit beszélnek mit tesznek, s ez esetben legjobb lett volna hallgatni, vagy pedig érveleiket oly formába önteni, a mely a tényleg tanúsított vas- tag következetlenségbe nem esnek!

Utóhangok az országos tüzoltó kongresszusról.

(okt. 9.)

Az országos tüzoltó kongresszus: fumei központi bizottsága a múlt vasár nap tartotta meg zárülését, melyen a kongresszussal kapcsolatos, és még függőben maradt ügyek, n. m. a végleszámolás, a köszönő levelek stb. intéztettek el.

E zárülésen megjelentek: lovag Thierry Frigyes elnök, Hajnal Antal alelnökön, s Derék Gyula központi bizottsági titkáron kívül Maruschig Bigio tüzoltó egyleti parancsnok, Burgstaller F., Burich, Dobrovich G., Dollenz, Dr. Gellertich Miklós, Gellertich Janos, Klemenz E., Lucich G., Mores Zs., Tóth L., Zangerle, és Dr. Zotti J.

Therry Frigyes elnök megnyitva az ülést, köszönetet mond a bizottsági tagoknak tevékeny közreműködésükért, s konstatálja hogy a tüzoltó kongresszus alkalmára a rendelkezésre bocsátott összegből 372 frt 68 kr fölöleg maradt fön, mely körülményt különösen Hajnal atelnök ügybuzgalmán tudja be. Ez összeget a még függőben maradt szám- lák, továbbá jutalmak, s egyéb szükség- gesnek mutatkozott kiadások felezésé- re véli fordítan.

A bevételek összesen 5620 frt 12 krra, még a kiadások 5247 frt 44 krra- ruktak. A fölöleg mint főnebb említet- tük 372 frt 68 kr.

A kongresszus költségeinek fedozé- zére vonatkozó számadások megvizsgál-ásával Burgstaller és Zangerle bizott- sági tagok bizattak meg.

A kongresszus emlékére vert érem- ből fönmaradt négy ezüst érem a bizott- sági tagok elhatározása folytán. Derék Gyula központi bizottsági titkárnak, to- vábbá Burich, Tóth, és Dr. Zotti bizot-

sági tagoknak ügybuzgó működésük el- ismerésül egyhangulag odaitöltötték.

Miután még elhatározatott hogy a zászlónyát helyettesítő Dr. Gellertich Miklósné urhölgynek a bizottság közö- nefét tartalmazó iratot egy küldöttség nyújtsa át, Thierry elnök az ülést bezárja.

A magyar gőzhajózási társulatok áruforgalmáról.

A fume-metcovich-raguzai gőzhajózáratok.

E gőzhajózási vállalat a hajó a f. évi augusztus hóban Fiume és az egyes dalmát kikötők között a következő áru- forgalmat közvetítették:

Kivitel Fiuméből: Spalato 2863 m. mázsa, Metcovich 2153, Trappano 306, Curzola 553, Orebich 242, Raguz 1471, összesen 7190 m. mázsa.

A nevezetesebb kiviteli áruk voltak: kávé, cukor, buza, rizs, árpa, liszt, rizs, korpá, rizskorpá, bor, sör, fészta, faneműek, vasárak stb.

Behozatal Fiuméba: Spalatóból 319 m. mázsa, Metcovichből 75 Curzólából 4, Orebich 1, Raguz 4, m. mázsa. Ösz- szesen 403 m. mázsa. — A behozatal túlnyomólag borszállítmányokból állott.

Az összes áruforgalom 7,592,81 mé- termázsára rug, tehát az előző július havit 1,564,54 métermázsával multa fö- lül, a mely emelkedés a Fiuméből való kivitel folytonos emelkedésének köszön- hető.

A fume-chersó-pólai járatok.

A fumei-chersó-pólai járatok ugyan- csak az év augusztus havában a követ- kező áruforgalmat közvetítették:

Kivitel Fiuméből: liszt 505 m. m. tengeri liszt 38, zab 7, rzs 41, buza 52, tengeri 23, árpa 2 fészta és kétszer- sült 13, bőr 14, korpá 10, cukor 23, fanemű 12, kézműárú 8, szappan 27, szó la 4, faolaj 2, vasárú 15 sör 5 m. mázsa.

Az össze áruforgalom 1040 m. m. tett, mely mennyiség a július havi for- galommal összeha onlítva 137 méter- mázsányi esökkenést tüntet föl.

A személyforgalom a következő volt: érkezett Fuméba 1094, elindult Fiumé- ből 1023 utas. Összes személyforgalom 2117 v. is 939-el több mint július hóban.

A Fiume-Velence közt közlekedő gőzhajó- zási vállalat forgalma.

Fiuméből kivitel: Ásványvíz 16,060 kg., liszt 20,000, kőtelék 21, hajlított fabutorok 1,175, bor 20,331, szalma 1,463, finhal 4,000, buza 101,945, fém- lemezek 2,633, pamuthulladék 5,163 cso- magoló papiros 10,000, borkövás 688, seprényél 20,300, hordódonga 80, épü- letfa 107, keményítő 6,041, sinek 95,000 kilogram.

Fiuméba behozatal: Ásványvíz 70 kg., száraz bőr 2,012, szótt, lán 12,325, rhicinus olaj 2,536, faolaj 2,342, föld- festékek 1,000, gyógynövények 110, üres zsákok 120, marinalt hal 2,750, rzs 8000 kg.

A Krajczféle gozhajózási vállalat.

E vállalat gőzhajóinak f. évi augus- tus havi forgalma a következő volt:

Kivitel Fiuméből: Selcebe 154 m. mázsa, Cirquenize 296, Novi 1060, Zeng 1233, Carlobago 205, Jablanac 35, Pago 158 összesen 509 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Zengből 505 m. m., Pagóból 4 összesen 509 m. m. — A vállalat összes áruforgalma bele- értve a zengyi Fikötőre szorítóköz for- galmat a f. évi augusztus hóban ösz- sen 3770 m. mázsát tett ki. E mennyi- ség az előző havi forgalomhoz hason- litva 883 m. mázsányi esökkenést tünt- tet föl.

A személyforgalom ös zesen 2115, utasból állott.

Különféle hírek.

Fölvívás előfizetésre. Fölv- kérjük t. előfizetőinket, kik az elő- fizetési díjjai még hátralékban van- nak, ennek szives beküldésére.

A kiadó hivatal.

Gróf Zichy Ágost kormányzó ne- hány napi itti időzés után Budapestre utazott.

Fiume a pápának. A szent atya jubileuma alkalmára városunkban is alakult bizottság gróf Zichy Ágostnál sz. Wimpffen Hedvig gró- ní elnöklete Leard József alelnöklete alatt. A bizottság befejezte munkáját, a következő eredménnyel. Egyházi fehéreművekből elkü- dett: alba 12 db., miseng 12, antipendium, 12 ugyanaz nagyobb 6, Corporale 24, humoraliák 22, purificationis 54, oltár kőtörő 48, palla 22, összesen 212 db. Egyéb egyházi szerevé- nyek: 2 db. himzett vánkös, 2 teljes oltári ruha a szent mise tartáshoz; 1 oltéri köpeny; 1 kehely; 1 penezetok 1000 frankkal 50 db 20 frankos aranyokban.

Kitüntetett magyar nő. A legutóbbi ke- lti expedició alkalmából, a török szultán — mint örömmel értesülünk, kiváló kitüntetésben részesítette jeles orientalistánk, Dr. Erdődi Béla, a fumei főgymnázium igazgatójának nejét. — A mint ugyanis az expedició létesítőjét Schwim- mer Pál, és az expedíciónban résztvevő ma- gyar hriapírókat kitüntette, a rendjeleket át- nyújtó Ragib bey a szultán titkára, oly kijel- lentéssel fordult Dr. Erdődi Bélahoz, hogy ma- tján öt már régebben magasabb rendjellel tun- tette ki a török szultán, jónak látta különös jomdultának jeléül Dr. Erdődi Béla nejét a Sefkad rend 3 osztályú jelenjével kitüntetni. E rendet mindaddig érdemeiben gazdag török nők, s csak ritka esetben kapták oly kiváló érdemeikéül a török ügyek szolgálatot tet- tek. A kitüntetettek, mint értesülünk, a vá- rosunkban időző előkelő török tengerész- tizen kivál, még számosan hivatalos szere- csékvánatauk, kikhez mi is a legösztöndébb szí- vel esatlakozunk.

A keleti utazás. melyet Schwimmer Pál a m. kir. állami vasutak városi menetjegy i- rodájának ismert főnöke rendezett, e hó 10-én véget ért. Az utazók a mult hétfőn a legjobb egészségben érkeztek meg Triestbe, honnét a déli vasut triest-budapesti vonalán a legua- gyobb részek még az nap a fővárosba vissza- utazott. Dr. Erdődi Béla, ki az expedíciónban nejevel együtt résztvevő, szintén visszarézett, s bízuk ígérte, hogy nagyérdékű utazásról lapunk tárcza rovatát fogja egy-egy közlömé- nyel gazdagítani.

A „Szabadság” a fumei dohánygyárról. A Nagy vároan megjelenő Szabadság Fiumé- ről nra a helybeli dohány gyárról is tesz em- litést: A m. kir. állami dohány gyárban ren- desen 2000 nómunkás van foglalkozásban. Szerencsések voltunk e roppant gyárnak eme- lleti, földszinti és földalatti roppant termeit, melyek mindgyékébe száz, száz munkás dol- gozik, jól megzethetni. Itt láttuk, hogy gőzerő- van alkalmazva a dohány-vágáshoz, s a külön- féle működésben álló gépek hajtásához. A többi közt láttuk azt a rendkívüli ügyességgel alkotott gépet, melyen egy munkásno óránkint ezer darab cigarettet készít. Láttuk a pinczet, hol a virginiai szivar készítéséhez a dohányt pécézőlik, szűrítják, sulykolják s annyi pepe- seli munkán viszik keresztül, hogy csodálni lehet a virginia szivar olcsóságát. De ezen munkák legnagyobb részét is a gép végezi. Megnéztük e gyárak munkás-élelméző kony- háját is. Meglepett hallása azon olcsóságuk, melyért e munkások tisztességes, tápláló jó- takat kaptak. Ezeknek az egész gyárból ez tetszert legjobban.

Halálozás. Városunknak egy köztisztelőre méltó polgárát Bolf Ferencet e hó 12-én temették el közrészvét mellett 67 éves korában. A boldogult tapasztalt tengerész kapitány volt s mint ilyen a párisi „Bureau Veritas”-nak fumei ügynöke, stb. fejett közhasznu tevékeny- séget. Békes hamvaira!

Fiumei küldöttség Budapestén. A Deltaügyben alakult bizottság tagjai, Chierogo G. Walluschnig A., és Mader- ja-h S., e hó 14-én indultak utnak Bu- dapestre, hogy Ba os minisernél a Del- tára vezető vágyúnyok ügyében közben- járjanak. — Ciotta Janos fumei polgár- mester, e hó 15-én szintén Budapestre utazott. A küldöttséget, mint azt e hó 15-ki kelettel a „Bilanciának” sürgöny- zik, ma október 16-án fogadja a közle- kedésiügyi minster.

A hazáért! Most midőn a közmívelődési kongresszus alkalmából élénken apelláltak hon- leányaink hazafiságára, kétszeres örömmel em- lékezünk meg egy derék fumei honleány ha- zafiságáról. Midőn ugyanis a Deákuszor és mazoleum megkoszoruzására alakult bizottság az ügyet a boldogult fumei hazafi Matcovich

Gáspárnak leánya Matcovich Krisztina előtt föl- említette lelkes hangon következő nyilatkoza- tot tette: „Röszemről is szivesen áldozok a ne- mes célra, s ha szükség lenne rá, hazám érdekében mindent föl tudok áldozni.” — Az ily hazafiasan érző nő valóban köztisztelőlet értelmel.

Száz tizenegy éve lesz október 21-én, hogy Fiume a mult században vagyis 1776 október 21-én Mária Terézia által az anyaországhoz visszacsatoltatott.

A fumei tornaegylet már megkezdte mű- ködését. Az egyleti élet, mint az eddigi jelen- tégekből látjuk, élénken indul meg. Kedden és pénteken este fél 6-kor a Deák szálló tekéző helyiségében találkoznak az egyleti tagok. A helyiség, a tulajdonos buzgó fáradozása követ- keztében, nagyon csinosan, elegánsan és ké- nyelmesen van berendezve, úgy, hogy nők is bátran felkereshetik. Legutóbb 12 tag vett részt a teke játékban. A tornászás Mozog Ist- ván művezető vezérlete alatt szintén szépen indul. A mult szombaton 14 tag hallgatott a művezető kommandójára. — Az egyleti csónak elkészült és a tagok rendelkezésére áll. A használati szabályzat azonban némi módosi- tást szenvedett: A csoportok kijelöléséről ugyan- is lemondott a választmány. Az egyletnek bármely 2-8 tagja elfoglalhatja bármely idő- ben, minden jelentkezés nélkül, a csónakot. Ter- mészetesen egyleti igazolvánnyal kell birni e célból, a mely igazolvány a gymnasumban, az egylet hivatalos helyiségében, szerdán vagy szombaton 6-7-ig vehető át. A cónakazásért, az időre való telenet nélkül, fejenkint 10 kr. fizetendő; a díj előlegesen, a reválalauznak adandó át. — A csónak előleges lefoglalása is meg van engedve. Ez esetben azonban az il- leto tagnak egy nappal előbb kell a lefoglalást a Szabadság bejelentenie és az ott levő könyv- beírnia. A csónak lefoglalásának díja 50 kr, mely összeg a jelentkezés alkalmával, eolege- sen lefizetendő. Eme díj semmi körülmények közt sem térítettik vissza. Ha a csónakot le- foglalni tag a kitűzött órában meg nem jelen- nek, egy órai várakozás után bármely más csoportnak jogában áll a csónakot igénybe venni. — Külömben bármifele bővebb felvilá- gosítás végett sziveskedjenek a tagok a gym- nasumba, az egyesületnek földszint levő hiva- talos helyiségébe fáradni, hoi a választmány tagjai minden szerdán és szombaton 6-7-ig hiva- talos órát tartanak.

Tengeri rablók a középtengeren. Nem- csak a Dunántul újult meg a rabolvilág „ro- mantikája”, de a tengeren is életjel adnak maguk a még e század első felében is annyira rettegett tengeri kalózok, kiknek utol- só maradványait különösen az angouk érlely föllépése irtotta ki. A olasz lapokban olvassuk a hírt, hogy e hó elején Sziciliában a Nebi- lia fok alatt egy olasz bárkát támadtak meg a tengeri rablók. A vakmerő fosztogatókat, kiejtésük után sziciliáknak tartják. A táma- dás fényes nappal d. u. négy óraker intették a nyugodtan haladó és mit sem sejtő hajó el- ler. Rövid küzdelem után az olasz hajó legény- sége kénytelen volt megadni magát, mire a rablók a hajóról minden élelmiszert elszedtek, nem különben magukkal vitték a szegény ten- gerészeknek keserves munkában megtakarított pénzét. — Az olasz tengerészeti hatóságok a hír hallatára rögtön megtették a vakmerő ka- lózok közrekerítésére a szükséges intézkedé- seket, kikről azt hiszik, hogy Algir vagy Tu- nisz féle menekültek.

Az egyedül utazó nők érdekében az an- gol kereskedelmi hivatal körrendeletet intézett a nagybritannai vasuti társulatokhoz, a mely- ben felhivatik a vasutársulat figyelme azon körülményre, hogy az egyedül utazó nők me- netközben gyakran kellemetlenségeknek van- nak kitéve és ez okból célszerű volna, ha a vasutársulatok intézkednének, miszerint egye- dül utazó nők minden kocsiosztályban külön helyet kapjanak, a hová férfiaknak belépni nem volna szabad. E rendlethe az szolgáltatott okot, hogy az angol parlamentben egy kon- krét eset alkalmából interpelláció intéztetett a kormányhoz az iránt, hogy gondoskodják a nők biztonságáról a vasuti vonatokon.

Nem ártana, ha e tekintetben nálunk is, minél szélesebb körű intézkedések történnének.

Tengerészeti hírek.

Az osztrák-magyar Lloyd pamutszállí- tási díjai a „Közg. Ért.” szerint Triestből Bom- bayig nagyobbak, mint más társulatoké, sőt nagyobbak a díjak, mint például Cshország — Hamburgon keresztül Bombayig. Természe- tes következménye ennek pedig az, hogy Triest- ből a gőzhajók rendszeren félig üresen érkeznek és a legjobb iteni gyáros is áruat inkább Ham- burg féle expedíáltatja. Ez hasznára nem le- het sem a részvényeseknek, sem a déli vasut- társulatnak, sem pedig a hazai gyárosoknak.

A La Manche csatornán tervezett hid tárgyában Cloué francia altengernagy, a csa- tornahíd-társulat elnöke, e hó elején Londonban járt, a hol Heredia angol közmunkamiszter- nek előterjesztette a terveket és a kivitel ré- szleteit. A minster — mint angol lapok je- lentik — szívesen fogadta a francia ten- gernagyot és megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérdést, a melynek kivitelét maga is óhajtja. A tervet szerint a társolat nem ki-

ván se... ébventőt, sem kamatbiztosítást, csak azt, hogy ingyenes concessiót kapjon. A terveket, a tenger alatti munkálatokáé illetőleg Hersent angol cég, a felépítményt s különösen a vasszerkezetet illetőleg a creusoti Schneider és társa cég készítette. A költségek ezer millió frankra fogának rugni, míg a bevételek 100 millió frankkal vannak számításba véve. A hidat úgy tervezik, hogy Grinerből kiindulva 500 méternyi távolságban rakatnának le a pillérek, mi mellett sikeresen lehetne felhasználni az ezen irányban levő zátonyokat. Azt hiszik, hogy a terv nem fog Angliában oly ellenzettel találkozni, mint a tenger alatti alagut.

Kereskedelmi hírek.

Magyar királyi államvasuti díjszabások.
A. f. 1. é. október hó 1. ével következő díjszabások lépnek életbe: 1. a császári és királyi katonai vasut banjaluka-doberlini vonalnak állomásai és Fiume (m. a. v.) közötti forgalomban gyors és teherárúk közvetlen szállítására érvényes díjszabás. Károlyváros-Sziszeken át; 2. a cs. és kir. katonai vasut banjaluka-doberlini vonalnak állomásai és Fiume (d. v.), valamint Triest (d. v.) közötti forgalomban gyors és teherárúk közvetlen szállítására érvényes díjszabás Steinbruck-Sziszeken át; 3. a cs. és kir. Bosznia-vasut állomásai és Fiume (m. a. v.) közötti forgalomban gyors és teherárúk közvetlen szállítására érvényes díjszabás Károlyváros-Zigrád-Sziszek-Siekovácson át; 4. a cs. és kir. Bosznia-vasut állomásai és Fiume (d. v.), valamint Triest (d. v.) közötti forgalomban gyors és teherárúk közvetlen szállítására érvényes díjszabás Steinbruck-Sziszek-Siekovácson át. Ezen díjszabások és pedig az 1. és 2. alatti általános határozmányokat, gyors, valamint teherárúk szállítására vonatkozó külön határozmányokat, azonkívül gyors és teherárúk díjtételeket, kivételes díjszabás faküldeményekre, külön határozmányokat csomagküldeményekre, végül magasabb értékűek utáni díjpótléktáblázatot, a szállítási határidő érdekében beváltásért fizendő díjpótléktáblázatot és kilométermutató tartalmazzák. A 3. és 4. alatti általános, valamint gyors és teherárúra vonatkozó külön határozmányokat, gyors és teherárúra vonatkozó díjtételt, továbbá 5000 és 10000 kg. mennyiségben feladott mindennemű árukra kivételes díjszabásokat tartalmaznak, végül a 3. alatti ezenkívül még faküldeményekre kivételes díjszabást is tartalmaz. Ezen díjszabások a m. kir. államvasutak díjszabásokat előírító hivatalában 25-25 kr-ért megszereshetők.

Gyors vonatok használata katonai tiszteknek mentlével utazó családtagjaik által a m. kir. államvasutakon. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, megengedte a közm. és közlekedési miniszter ur O. nagyméltósága, hogy menet levéllel utazó katonai tiszt, valamint rang fokozatba besorozott többi katonai személyek családtagjai, vonatalkon ezenül a gyorsvonatokat is használhatják, ha a katonai díjszabás szerint fizendő menetdíjon kívül, az I. osztályban még 1/2, a II. osztályban pedig egy III. osztályú katonai jegyet hozzá váltanak.

A m. kir. állami vasutak bevételei. A m. kir. állami vasutak a f. évi okt. 1-től okt. 7-ig 136.858 utas és 152.791 áru után 711.778 frtot vettek be. Az összes bevétel a f. évi január hó 1-től a f. évi szeptember hó 30-ig 4.828.520 utas és 4.931.830 tonna áru után 1.891.951 frt. az előző év megfelelő időszakával szemben a bevételi többlet 39.613 frt.

Mócs Zsigmond
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.
Battara P. könyvnyomdája, Fiume.

Egy a magyar és német levelezésben jártas fiatalember, ki a déli gyümölcs szakmát érti, alkalmazást nyer **S. ROTTER** cégnél Triestben.

NEW-YORK

KIZÁRÓLAG KÖLCSONÖSSÉGEN ALAPULÓ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapított 1845-ben

Biztosítéki alap 1886. január 1-én 350 millió frank.

Alapítása óta 1886. január 1-ig a New-York 222.912 kötvényt állított ki, biztosítván . . . . . 3.321.817.732 frtot.
Évi díjakban bevett . . . . . 715.373.352 ..
Kamatokban bevett . . . . . 189.309.154 ..
Szerződések esedékségéért fizetett . . . . . 228.908.072 ..
Nyereményekért és vásárlókért fizetett . . . . . 233.657.153 ..

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kívül Európában a következő fővárosokban vannak irodái:

Berlinben — Londonban — Bécsben — Brüsszelben — Koppenhágában — Madridban — Párisban — Amsterdamban — Rómában — Turinban — Kristánában — Lisszabonban — Pétvároton — Vinyében — Stockholmban — Kónstantinápolyban — Budapestben.

A New-York életbiztosító társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek részvényesi, tehát az egész nyereség a biztosítottak közt osztatik szét.

Bővebb fevilágosításért fordulhatni a New-York magyarországi képviselőségéhez:

Budapesten Nádor-utca 9.

Kornitzer G.

Első és legnagyobb fiúmei üveg és porcellánárú raktára vendéglői és magánhasználatra.

Lámpák, tükrök, majolika, kristály és üvegdisz-műrűk haza és külföld gyárakból arany keretek, petróleumfűzőgépek.

! a legutányosabb árakon !

Fiume — Corso.

STERNBERG ARMIN.
hangszergyár Budapest, Kerepesi-ut 36.

Harmonika fuvola 12 billentyűvel, finom hangokká a melyek szípkéba való befúvás által működnek. Mindenki- nek igen alkalmas mulató eszköz. Kicsiny- és nagy-nak egyaránt alkalmas. Ára 2 fit.

Legújabb szalon hangszer **Orchestrionette Hanophon** !! Minden eddig ismert mechanikus hangszert, az Aristont is felülmúlja, igen alkalma családok számára kisebb s házi mulatságok megtartására. Minden tetszős zeneművet el lehet e hangszeren játszani. Ára 6 kótával 30 fit; minden további kóta melyek 1500 debből választhatók — 65 ke. Képes árjegyzék 300 ábrával ingyen és bementve. — Harmonikáról külön árjegyzék körenlő.

PRIMA FABBRICA UNGHERESE
di
Macchine ed attrezzi per lo spegnimento del fuoco
di
Bukarest F. WALSER Kolosvár
Via Corvino n. 65 Belmónostortea 12

Fabbrica e Deposito principale: **BUDAPEST, Rottenbiller N. 66.**
Corrispondenza in tutte le lingue.

Fabbrica premiata in tutte le esposizioni universali, per la produzione di macchine ed altri attrezzi per lo spegnimento del fuoco, macchine idrotecniche, pozzi a pompe, campane per le chiese. Esportazione nei paesi ereditari della Monarchia, nella Russia ed in tutto l'Oriente. — A richiesta si mandano gratis e franchi di porto prospetti forniti da modelli. — Bilanci e disegni di progetti si somministrano gratis.

Dr. J. G. Popp	Növenyszappana a legkímélőbb pipere- és gyögyzappann, mindenféle bőrkétség és rák ellen.	Dr. J. G. Popp	Dr. J. G. Popp
Dr. J. G. Popp	Logtóméje (Pompe), melyvel a használati utasítás szerint bármely ómmeza fémzövelhet ki odvas fogat.	Dr. J. G. Popp	Dr. J. G. Popp
Dr. J. G. Popp	Fogóra, a fogort kedvelők közt a legkedveltebb és legkedveltebb, melyvel a fogak gyögyözébe lehet szent nyereket.	Dr. J. G. Popp	Dr. J. G. Popp
Dr. J. G. Popp	Armatikus fogposztaja nagyon kedvelt a kellemesen habzó fogposztajok között. Kímélő fogposztaja szer.	Dr. J. G. Popp	Dr. J. G. Popp
Dr. J. G. Popp	Anatémia-fogposztaja, a száj tisztítására és konzerválására. Kímélő fogposztaja szer.	Dr. J. G. Popp	Dr. J. G. Popp
Dr. J. G. Popp	Armatikus-szappanok, melyek a legkedveltebb és legkedveltebb, melyvel a fogak gyögyözébe lehet szent nyereket.	Dr. J. G. Popp	Dr. J. G. Popp

Brázay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz
Brazay sósorszesz

Védjegy 319. és 320. sz.
Használati utasítás minden üveghez mellékeltek.

Ára a kisebb palackknak 40, a nagyknak 80 kr.
Kapható: Budapest, Brázay Kálmán múzeum körút saját ház és Fiumében Prodam Giovanni, Prodam Franco uraknál.

VI. év
Szerkesztő
Elozteseli
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre 1 évre

1887.
Fiume
A Delta
izgalmat
ban. Nyilt
képviselőt
pártnyalat
kodott egy
kinos bizo
kikötő váro
dást a Delta
idézteelő; ez
a városi ké
tagja a sz
tatta el ma
bor lelepsz
kiosabb ki
ték el a leg
taüg ellenz
társai valam
náni, hogy
maguk mel
lásponjuk
és ingatag
inscenelták
zési ügy alk
botrányosság
lódta. Az e
nak a mire
vélemény fő
a csekély p
mában jár.
tehet egyeb
tözdik — z
De mert
is van köve
lenzői továb
a hallatlan
előzményeib
fisztasággal
Tudva va
ők voltak a

A FIU
MIF
Az ország
kalmából szá
a hazai lapok
többi között
lennek meg a
váradi „Szaba
lából Közöljü
natkozó érdek
Miramare a
kastély méltán
ja-nak; Triest
kiugró sziklára
néltől 18 méte
alappal. Jól g
kastélyig; de
gerpart miatt
A kastély
ponta látogató
állást.
Háromnegy
azonnal a kas